

ПОСТУПАК ПАСИВНОГ ОПЛЕМЕЊИВАЊА

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Царински поступак пасивног оплемењивања је поступак са економским дејством, који омогућава привремени извоз домаће робе из царинског подручја Републике Србије у сврху подвргавања процесима обраде и након тога поновни увоз у царинско подручје Републике Србије добијених производа насталих у тим процесима, уз потпуно или делимично ослобађање од плаћања увозних дажбина.

Иако је поступак пасивног оплемењивања начелно ограничен на домаћу робу, према члану 151. Царинског закона, допуштено је да се роба која није домаћа роба а која се налази у поступку активног оплемењивања, привремено извезе у сврху даље прераде ван царинског подручја Републике Србије, што је ближе регулисано одредбама о царинском поступку активног оплемењивања.

1.1. Правни основ

Поступак пасивног оплемењивања је прописан:

- а) одредбама члана 110. до 117., 151. и 172. до 187. Царинског закона ("Службени гласник РС", број 18/10), (у даљем тексту: Закон),
- б) одредбама члана 263. до 288. и 358. до 365. Уредбе о царински дозвољеном поступању с робом ("Службени гласник РС", број 93/10), (у даљем тексту: Уредба).

1.2. Евиденција о роби

Корисници одобрења за поступак пасивног оплемењивања дужни су да воде евиденцију о роби, осим у случају када царински орган оцени да није потребно да се води евиденција.

Подносилац захтева за издавање одобрења за поступак пасивног оплемењивања наводи место где ће водити евиденцију и уз захтев прилаже изглед и садржај евиденције, док се у одобрењу носиоцу одобрења одређује обавеза и начин вођења евиденције о роби стављеној у поступак пасивног оплемењивања, која треба да омогући надзор над поступком, као и да садржи следеће податке:

- 1) податке из декларација којима се роба ставља у царински поступак,
- 2) податке из декларација којима се роби одређује царински дозвољено поступање или употреба ради завршетка поступка,
- 3) датум и одговарајуће податке о другим царинским исправама и свим другим исправама које се односе на почетак и завршетак поступка,
- 4) врсту производних радњи,
- 5) норматив употребе или, по потреби, методу за његов обрачун,
- 6) податке који омогућавају праћење робе, укључујући место где се налази и податке о било којем премештању,
- 7) трговачки или технички опис потребан за утврђивање истоветности робе.

Царински орган може да одобри да се неки од ових података не евидентирају, када то не утиче на контролу поступка пасивног оплемењивања, као и да одобри да се за потребе евиденције користи постојеће књиговодство корисника одобрења, ако садржи све потребне податке и царинским органима омогућава надзор и контролу поступка пасивног оплемењивања.

Евиденција мора бити доступна надзорном царинском органу (а по потреби и другом контролном царинском органу), који прати и врши контролу правилности спровођења поступка пасивног оплемењивања.

2. ЗАХТЕВ И ОДОБРЕЊЕ

2.1. Подношење захтева у писаном облику

Захтев за издавање одобрења за поступак пасивног оплемењивања подноси се надлежној царинарници према месту у којем се налази роба која ће бити декларисана за привремени извоз, у писаној форми и у складу са прописаним обрасцем (Прилог 1) који се попуњава у складу са чланом 24. Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларације и других образаца у царинском поступку ("Сл. гласник РС", бр. 29/2010, ... и 102/2012). Подаци у захтеву морају бити довољни, разумљиви и тачни, посебно у погледу робе за привремени извоз, добијених производа и норматива производње, како би се могло проверити да ли су испуњени прописани услови за одобравање поступка пасивног оплемењивања.

Захтев, са документацијом чије је подношење потребно за доношење одобрења (уговор, норматив производње и други документи о подацима који су наведени у захтеву), подноси се у три примерка, од којих један примерак остаје у спису код издаваоца одобрења, други примерак се доставља надзорном царинском органу са одобрењем, а трећи остаје подносиоцу.

Ако царински орган оцени да подаци дати у захтеву нису потпуни или довољни за доношење одобрења, може затражити од подносиоца захтева додатне податке или обавештења.

2.2. Царинска декларација као захтев и одобрење

Царински орган може да дозволи да се одобрење може захтевати подношењем декларације у писаној форми, када се производна радња односи на поправку.

У наведеном случају подношење царинске декларације сматра се подношењем захтева, а прихватање царинске декларације од стране царинског органа одобрењем. Царинска декларација подноси се царинском органу надлежном према месту где се налази роба коју треба декларисати за привремени извоз ради поправке у оквиру поступка пасивног оплемењивања.

Царински орган може захтевати да се уз царинску декларацију, која служи као захтев за издавање одобрења, не искључујући примену члана 172. Уредбе, приложи исправа, коју подноси декларант и која, осим ако подаци нису потребни или су већ унети у образац декларације, садржи следеће податке:

- 1) назив/име и адреса подносиоца захтева, декларанта и других учесника поступка,
- 2) врста производних радњи или употребе робе,

- 3) технички опис робе, оплемењених или прерађених производа и методе за утврђивање њихове истоветности,
- 4) прописану шифру економских услова,
- 5) предвиђени нормативи или методе за њихово одређивање,
- 6) предвиђени рок за завршетак поступка,
- 7) предложен царински орган завршетка поступка,
- 8) место спровођења производних радњи, прераде или употребе.

Као поменута исправа може да послужи и документ из Прилога 2. овог акта.

Царинска декларација којом се раздужује поступак пасивног оплемењивања у наведеним случајевима подноси се царинском органу код којег је тај поступак и започет.

2.3. Услови за одобравање поступка пасивног оплемењивања

Поступак пасивног оплемењивања може се одобрити лицу које организује пасивно оплемењивање. Изузетно, одобрење за поступак пасивног оплемењивања може се дати и лицу које не организује извођење процеса оплемењивања ако се ради о роби домаћег порекла у смислу правила о непреференцијалном пореклу робе из чл. 32. до 36. Закона и ако се процес оплемењивања састоји од уграђивања те робе у страну робу која ће се у Републику Србију увести као добијен производ, под условом да поступак пасивног оплемењивања доприноси бољој продаји робе за извоз и да увоз добијеног производа не угрожава основне интересе српских произвођача таквих производа или производа сличних увезеним добијеним производима.

У случају када захтев за одобрење поднесе лице, које привремено извози робу, али није организатор пасивног оплемењивања, царински орган ће на основу поднетих исправа и других прилога, претходно проверити испуњеност наведених услова.

Одобрење за пасивно оплемењивање даје се само:

- а) лицима која су регистрована у Републици Србији,
- б) ако је могуће утврдити да су добијени производи произведени од привремено извезене робе (изузев код поправке робе у систему стандардне замене), и
- ц) када одобрење за коришћење поступка пасивног оплемењивања озбиљније не штети суштинским интересима произвођача из Републике Србије (економски услови).

2.4. Идентификација робе

Поступак пасивног оплемењивања може се одобрити само уколико надлежни царински орган, у сваком конкретном случају, на основу поднетих исправа оцени да постоји могућност надзора и провере поступка пасивног оплемењивања. У сврху идентификације у одобрењу се одређују средства и методе којима ће се утврдити да ли су добијени производи произведени од привремено извезене робе.

У сврхе идентификације робе, у зависности од ситуације, могу се користити следеће мере:

- а) навођење или опис посебних ознака или серијских бројева,
- б) стављање пломби, печата, налепница или других посебних ознака препознавања,
- ц) узимање узорака, проспеката, фотографија, илустрација или техничког описа робе,
- д) вршење анализе,
- е) провера књиговодствене евиденције,

ф) провера пратеће документације у вези са одобреним поступком пасивног оплемењивања (уговори, преписке, прерачуни, фактура и др.), која јасно показује да добијени производи треба да буду произведени од привремено извезене робе.

Када, због карактера радње обраде, није могуће утврдити да ли су добијени производи настали од робе намењене за привремени извоз, одобрење се у оправданим случајевима може издати под условом да подносилац захтева понуди довољне гаранције да роба која се користи у радњама обраде има исту десетоцифрену тарифну ознаку, и да је истих трговачких и техничких карактеристика као и привремено извезена роба. У одобрењу се прописују услови за коришћење поступка пасивног оплемењивања (рок, начин и метод за употребу поступка).

2.5. Провера економских услова

Одредбом члана 269. Уредбе прописано је да царински орган не може издати одобрење без претходне провере економских услова, осим у случајевима из чл. 300-319. и 358-365. Уредбе. Одредбе чл. 358-365. Уредбе се односе на поступак пасивног оплемењивања што значи да царински орган може да изда одобрење без претходне провере економских услова. Међутим, у случају провере угрожености основних интереса српских произвођача, као што је то предвиђено чланом 358. Уредбе, одобравањем поступка пасивног оплемењивања, сходно се примењују одредбе члана 269. Уредбе.

Министарство финансија и привреде је у свом акту број 483-00-00101/2011-17 од 24.08.2011. године дало тумачење примене одредбе члана 269. Уредбе по којем постоји претпоставка испуњености економских услова све док не дође до драстичних поремећаја на домаћем тржишту или у случају када се заинтересовано лице обрати царинском органу доводећи у сумњу испуњеност економских услова, тј. тврдећи да се одобравањем поступка за одређену робу угрожавају основни интереси домаћих произвођача. У том случају царински орган ће од Привредне коморе Србије тражити потврду о испуњености економских услова.

2.6. Доношење одобрења

Царински орган надлежан за доношење одобрења, доноси одобрење на следећи начин:

- 1) код захтева који је поднет у писаној форми, на обрасцу који је прописан Правилником (Прилог 1),
- 2) кад се одобрење захтева подношењем декларације, прихватањем декларације, или
- 3) код захтева за продужење или измену одобрења, белешком на захтеву.

Одобрење за поступак пасивног оплемењивања издаје надлежни царински орган на прописаном обрасцу, у максималном року од 30 дана од дана подношења захтева или од дана када је царински орган утврдио да су му достављени захтевани додатни подаци или подаци који су недостајали.

У одобрењу се одлучује о свим елементима захтева важним за одвијање поступка пасивног оплемењивања. У одобрењу се наводе царински орган почетка поступка, царински орган завршетка поступка и надзорни царински орган. Одобрење мора да

садржи све податке који се односе на носиоца одобрења, опис робе која се привремено извози и опис добијених производа, планиране поступке пасивног оплемењивања, очекивани норматив, односно одобрену методу његовог утврђивања, мере идентификације, рок важења одобрења, рок за раздуживање поступка пасивног оплемењивања и све друге податке неопходне за спровођење поступка пасивног оплемењивања.

Одобрење за поступак пасивног оплемењивања ступа на снагу даном доношења или било којег каснијег датума наведеног у одобрењу.

Носилац одобрења мора да обавести царински орган о свим чињеницама које настану после издавања одобрења и које утичу на његову даљу примену или садржину, односно мора поднети захтев за измену или допуну одобрења, уз прилагање потребне документације и навођење оправданих разлога, о чему одлучује надлежни царински орган.

2.7. Случајеви у којима се не дозвољава пасивно оплемењивање

Поступак пасивног оплемењивања се не може одобрити за следећу домаћу робу:

а) чијим извозом се стиче право на повраћај или отпуст увозних дажбина (према члану 109. Закона, роба за коју су враћене увозне дажбине или се одустало од њихове наплате губи царински статус робе из Републике Србије),

б) која је пре извоза, била стављена у слободан промет уз потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина због своје употребе у посебне сврхе, све док се примењују услови за одобравање тог ослобођења, осим ако се процес оплемењивања односи на поправку,

в) чији извоз даје право на доделу извозних накнада или за коју се због извоза, осим накнада, додељују друге финансијске погодности у оквиру мера пољопривредне политике.

2.8. Рок важења одобрења

У складу са потребама и специфичностима процеса обраде, у одобрењу за поступак пасивног оплемењивања одређује се рок важења одобрења, који не може бити дужи од три године. Овај рок се рачуна од дана ступања на снагу одобрења или било којег каснијег датума наведеног у одобрењу, с тим да се царинска декларација којом се роба пријављује за поступак пасивног оплемењивања, не може прихватити, нити се роба може привремено извести, пре него што одобрење ступи на снагу.

У случају издавања одобрења за производњу или прераду млечних производа из тарифних бр. од 0401 до 0406 Царинске тарифе, период важења одобрења не може бити дужи од три месеца.

2.9. Рок за раздуживање поступка пасивног оплемењивања

У одобрењу ће бити одређен и рок за раздуживање поступка пасивног оплемењивања, тј. рок у којем би добијени производи требало да буду поновно увезени и стављени у слободан промет, узимајући у обзир дужину процеса обраде, количину привремено извезене робе, време потребно за транспорт привремено извезене робе и добијених производа. Рок за раздуживање може бити дужи од рока важења одобрења

(нпр. одобрење важи до 31.12.2012. године, роба је стављена у поступак пасивног оплемењивања по царинској декларацији Ц2 дана 01.09.2012. године са роком раздуживања од 6 месеци, рок за раздуживање те декларације је до 01.03.2013. године).

Рок за раздуживање почиње тећи од дана прихватања царинске декларације по којој је роба стављена у поступак пасивног оплемењивања. Тај рок, царински орган почетка поступка, уноси у рубрику 44 царинске декларације којом је роба пријављена за пасивно оплемењивање.

Када то околности налажу, рок за раздуживање, надзорни царински орган, на основу образложеног захтева носиоца одобрења, може продужити у разумним границама. Захтев, уз који се прилаже царинска декларација по којој је стављена у поступак пасивног оплемењивања роба за коју се тражи продужење рока, треба да садржи:

- а) оправдане разлоге за продужење рока (нпр. одложена испорука добијених производа због проблема техничке природе - квар машине или други застоји у процесу производње, проблеми са испоруком због политичке и економске ситуације, проблеми у транспосту и др.), о чему, уз захтев, треба приложити доказ,
- б) период продужења,
- ц) количину привремено извезене робе која је преостала за раздуживање.

Одлуку о одобравању захтева за продужење рока, надзорни царински орган доноси у скраћеном поступку, у виду забелешке на захтеву.

2.10. Норматив производње и метод за израчунавање

У одобрењу ће бити одређен норматив производње или када је то потребно, метод за одређивање таквог норматива. Норматив, када је то могуће, треба бити одређен на основу стварних околности и података о производним радњама које се обављају или би требало да се обављају на привремено извезеној роби, а ако такви подаци нису доступни, на основу података који се односе на истоврсне производне радње. Норматив или метод за одређивање норматива надлежни царински орган може проверавати накнадно.

У изузетним случајевима, у производњи у којој на почетку поступка пасивног оплемењивања није могуће прецизно утврдити норматив утрошка материјала, у одобрењу ће се назначити предложени (привремени) норматив, с тим да је носилац одобрења обавезан, код одређивања новог царински дозвољеног поступања или употребе, односно пре првог поновног увоза добијених производа, доставити надзорном царинском органу стварни норматив утрошка материјала, а један примерак и издаваоцу одобрења. На основу стварног норматива врши се обрачун увозних дажбина код стављања у слободан промет добијених производа.

Удео робе у поступку привременог извоза у добијеним производима израчунава се са циљем:

- 1) утврђивања износа увозних дажбина, које се морају платити,
- 2) утврђивања износа који се одбија при настанку царинског дуга или
- 3) примене мера трговинске политике.

У случајевима када се сви добијени производи добијени у поступку пасивног оплемењивања не стављају истовремено у слободан промет, удео привремено извезене робе уграђене у добијеним производима, израчунава се уз примену количинског или

вредносног метода или било којим другим методом која даје исте или одговарајуће резултате. У циљу ових обрачуна, прерађени производи или полупроизводи сматрају се за потребе обрачуна добијеним производима.

3. ТОК ПОСТУПКА И ОБРАЧУН УВОЗНИХ ДАЖБИНА

3.1. Стављање робе у поступак пасивног оплемењивања

Роба се пријављује за поступак пасивног оплемењивања подношењем царинске декларације Ц2 царинском органу почетка поступка наведеном у одобрењу, у року важења одобрења. Ако су царински орган почетка поступка и надзорни царински орган различити органи, царински орган почетка поступка је обавезан да достави надзорном царинском органу копију царинске декларације о привременом извозу робе на пасивно оплемењивање. У рубрици 2 царинске декларације Ц2 уписује се носилац одобрења.

Надзорни царински орган, не искључујући примену одредбе члана 188. ст. 4. и 5. Царинског закона, може одобрити да се декларација поднесе другом царинском органу а не царинском органу почетка поступка назначеном у одобрењу.

Рубрика 44 ЈЦИ (Ц2) се попуњава на следећи начин:

А) одобрење донето на прописаном обрасцу:

- шифра приложене исправе: Е05 (врста одобрења),
- ознака "S" - да се односи на сва наименовања,
- шифра организационе јединице која је донела одобрење,
- врста исправе: "РО" (одобрење за РО-stupак из рубрике 37/1),
- број одобрења,
- година одобрења,
- датум за завршетак поступка по ЈЦИ - у року дефинисаним одобрењем који се примењује на референтни датум - датум подношења (код поједностављених декларација - датум из рубрике 7 ЈЦИ).

Пример:

Попуњава се само у првом наименовању.

	S	Идентификација приложене исправе	Датум (рок за завршетак поступка по ЈЦИ)
Е05	S	65013 РО 333/ 2012	15/06/2013

Б) ЈЦИ као захтев односно одобрење (код поправке):

- шифра приложене исправе: Е06 (врста одобрења),
- врста исправе: "РО" (одобрење за РО-stupак из рубрике 37/1),
- датум за завршетак поступка по ЈЦИ.

Пример:

Попуњава се само у првом наименовању.

	S	Идентификација приложене исправе	РО	Датум (рок за завршетак поступка по ЈЦИ)
E06	S		РО	20/01/2013

Идентикацијом ових одобрења сматра се идентификација ЈЦИ у којој је наведено одобрење за ПОЧЕТАК поступка .

3.2. Раздуживање поступка пасивног оплемењивања поновним увозом и стављањем у слободан промет добијених производа

Поступак пасивног оплемењивања се раздужује поновним увозом добијених производа или робе у непромењеном стању (необрађена привремено извезена роба) уз истовремено стављање у слободан промет, у року раздуживања одређеном у царинској декларацији Ц2 која се раздужује.

Поступак пасивног оплемењивања се раздужује или за количину привремено извезене робе која је, према прихваћеном нормативу производње, садржана у добијеним производима или за количину робе у непромењеном стању пријављеној за поновни увоз.

Декларација којом се раздужује поступак пасивног оплемењивања (Ц6) подноси се царинском органу завршетка поступка наведеном у одобрењу. Ако су царински орган завршетка поступка и надзорни царински орган различити органи, у том случају царински орган завршетка поступка је обавезан да надзорном царинском органу достави копију царинске декларације о раздуживању поступка пасивног оплемењивања. Изузетно, надзорни царински орган може одобрити да се царинска декларација за раздуживање поступка пасивног оплемењивања поднесе неком другом царинском органу, осим оном који је наведен у одобрењу.

Рубрика 44 ЈЦИ (Ц6) се попуњава на следећи начин:

А) одобрење донето на прописаном обрасцу:

- шифра приложене исправе: E05 (врста одобрења),
- шифра организационе јединице која је донела одобрење,
- врста исправе: "PR" (одобрење за PR-methodni поступак из рубрике 37/2),
- број одобрења,
- година одобрења.

Пример:

Попуњава се у одговарајућем наименовању.

	Идентификација приложене исправе
E05	65013 PR 333/2012

Како би се могао раздужити поступак пасивног оплемењивања, у ситуацији кад је овај поступак одобрен на прописаном обрасцу, уз декларацију којом се раздужује поступак пасивног оплемењивања (Ц6), декларант је дужан да поднесе и исправу са обрачуном количине привремено извезене робе која је, према прихваћеном нормативу производње, садржана у добијеним производима. Као поменута исправа може да се користи и образац за завршетак поступка који је прописан за поступак активног оплемењивања. Након извршене провере раздужења поступка потребно је извршити обраду обрасца за завршетак поступка короз ИСЦС (опција 4.1.12). Упутство за обраду обрасца за завршетак поступка је Сектор за информационе технологије поставио на порталу Управе царина.

Б) ЈЦИ као захтев односно одобрење (код поправке):

- шифра приложене исправе: Е06 (врста одобрења),
- шифра ЦИ код које је почео поступак дефинисан у рубрици 37/2,
- врста исправе: Ц2 (по којој је започет поступак из рубрике 37/2),
- број ЈЦИ (по којој је започет поступак из рубрике 37/2),
- година ЈЦИ (по којој је започет поступак из рубрике 37/2),
- редни број наименовања робе (ЈЦИ по којој је започет поступак из рубрике 37/2).

Пример:

Идентификација приложене исправе

Е06 65013 Ц2 1111/2012 1

Уписом идентификације ЈЦИ ће се остварити веза за робом из наименовања ЈЦИ наведене уз ова одобрења чиме ће се у прегледима моћи препознати завршетак поступка по ЈЦИ.

3.3. Поступак за невраћену робу

Када се роба која је привремено извезена у поступку пасивног оплемењивања, не врати у Републику Србију у одобреном року за раздуживање поступка пасивног оплемењивања, било у облику добијених производа, било у непромењеном стању (нпр. због продаје купцу у иностранству), носилац одобрења је дужан да, у складу са чл. 113. став 2. Закона, обавести надлежни царински орган о свим чињеницама које су настале после издавања одобрења.

У овом случају носилац одобрења је дужан да, царинском органу почетка поступка, у року прописаном за окончање поступка, поднесе царинску декларацију за поступак коначног извоза Ц1 (у којој би се у рубрици 37 унеле шифре поступака "1021"), уз коју треба приложити копију примерка 3 царинске декларације Ц2 овереног од излазне граничне испоставе преко које је невраћена привремено извезена роба на пасивно оплемењивање иступила из царинског подручја Републике Србије. У рубрици 44 Ц1 декларације уносе се подаци о одобрењу за поступак пасивног оплемењивања.

Након окончања поступка по царинској декларацији за коначни извоз, царински орган завршетка поступка, у свим примерцима извозне царинске декларације, у рубрици Б, уноси напомену: "Коначни извоз невраћене робе са пасивног оплемењивања", након чега примерак 3 извозне царинске декларације Ц1 враћа носиоцу одобрења, како би надлежним органима могао доказати да је роба трајно извезена.

Примерак 3 Ц1 извозне царинске декларације се не упућује на гранични прелаз ради овере физичког иступа робе из Републике Србије, јер је роба већ у иностранству. У тим случајевима, независно од датума Ц1 извозне царинске декларације, сматра се да је роба коначно извезена оног дана када је истекао рок за раздужење поступка пасивног оплемењивања.

3.4. Утврђивање потпуног или делимичног ослобођења од плаћања увозних дажбина

Потпуно или делимично ослобађање од плаћања увозних дажбина, прописано чланом 178. Закона, одобрава се само када се добијени производи пријављују за стављање у слободан промет у име или за рачун носиоца одобрења или другог лица са седиштем у Републици Србији, под условом да то лице има сагласност носиоца одобрења, као и да су испуњени прописани услови и обавезе везане за спровођење поступка пасивног оплемењивања.

Потпуно или делимично ослобађање од плаћања увозних дажбина утврђује се тако што се од износа увозних дажбина које се примењују на добијене производе који се стављају у слободан промет одузима износ увозних дажбина које би биле обрачунате на исти дан за привремено извезену робу ако би се она увозила у Републику Србију из државе у којој је била предмет оплемењивања или државе у којој је била у последњој фази оплемењивања.

Потпуно или делимично ослобођење од плаћања увозних дажбина неће се одобрити ако није испуњен неки од услова или нека од обавеза у вези с поступком пасивног оплемењивања, осим ако се утврди да ти недостаци битно не утичу на правилно спровођење поступка.

Код делимичног ослобађања од плаћања увозних дажбина, износ увозних дажбина представља **позитивну** разлику између износа увозних дажбина за добијене производе и износа увозних дажбина за привремено извезену робу. Ако је износ увозних дажбина за привремено извезену робу већи од износа увозних дажбина за добијене производе, тј. уколико је разлика негативна, ради се о потпуном ослобађању од плаћања увозних дажбина.

Обрачун царинског дуга врши се на обрасцу из Прилога 3. овог акта који подноси носилац одобрења. Обрачун се саставља у два примерка и саставни је део царинске декларације. Један примерак обрачуна, након његове контроле, царински орган завршетка поступка враћа носиоцу одобрења уз његов примерак царинске декларације по којој су добијени производи стављени у слободан промет, а други примерак задржава уз царинску декларацију. Укупно обрачунати износ царинског дуга за плаћање мора бити уписан у рубрику 47 (четврта подела) царинске декларације.

У случају када се роба привремено извезена на пасивно оплемењивање враћа у царинско подручје Републике Србије у стању у каквом је била извезена (у непромењеном стању), на захтев носиоца одобрења, одобрава се ослобађање од плаћања увозних дажбина само ако су испуњени услови прописани одредбама члана 221. и 222. Закона, у ком случају се рок од 3 године, из члана 221. Закона, рачуна од дана када је привремено извезена роба иступила из царинског подручја Републике Србије по Ц2 царинској декларацији. Спровођење поступка се одвија у складу са прописима који се односе на примену одредаба члана 221. и 222. Закона.

3.4.1. Царинска вредност привремено извезене робе

Износ увозних дажбина за привремено извезену робу који треба да се одузме у складу са чланом 178. Закона обрачунава се на основу количине и врсте предметне робе на дан прихватања царинске декларације за њено стављање у поступак пасивног оплемењивања и на основу других елемената за обрачун дажбина који важе за ту робу на дан прихватања декларације за стављање добијених производа у слободан промет.

Вредност привремено извезене робе је вредност која се прихвата за ту робу приликом одређивања царинске вредности добијених производа у складу са чланом 46. став 1. тачка 2) алинеја 1. Закона или, ако се вредност не може утврдити на тај начин, вредност која одговара разлици између царинске вредности добијених производа и производних трошкова утврђених на објективан начин.

Код утврђивања износа који се одбија од царинског дуга, не узимају се у обзир антидампинг царине и заштите од умањених дажбина (компензаторне дажбине).

Споредни добијени производи који представљају отпатке, талоге, опилке или остатке сматрају се укљученим.

При одређивању царинске вредности робе која је привремено извезена, трошкови утовара, превоза и осигурања за привремено извезену робу до места, у којем су обављене производне радње или последњег места обављања тих радњи, не улазе у:

- 1) вредност привремено извезене робе, која се узима у обзир код утврђивања царинске вредности добијених производа у складу са чланом 46. став 1. тачка 2 алинеја прва Царинског закона,
- 2) трошкове производних радњи, ако се вредност привремено извезене робе није могла одредити у складу са чланом 46 став 1. тачка 2) алинеја прва Царинског закона.

Трошкови утовара, превоза и осигурања добијених производа од места обављања или последњег места обављања производних радњи до места њиховог уноса у царинско подручје улазе у трошкове производних радњи.

Трошковима утовара, превоза и осигурања сматрају се:

- 1) провизије и накнаде посредовања, осим куповне провизије,
- 2) цена контејнера, који нису саставни део робе у привременом извозу,
- 3) трошкови паковања, заједно са радом и материјалом и
- 4) манипулативни трошкови у вези са превозом робе.

Одредбе чл. 38 - 57. Царинског закона, сходно се примењују при обрачуну трошкова обављања производних радњи, у које није укључена привремено извезена роба.

Ако је привремено извезена роба пре стављања у поступак пасивног оплемењивања била стављена у слободан промет са смањеном стопом царине због њене употребе у посебне сврхе, све док важе услови за примену смањене стопе царине, износ који треба одбити биће једнак износу увозних дажбина који је био наплаћен кад је роба стављена у слободан промет.

3.4.2. Царинска вредност добијених производа

Царинска вредност добијених производа укључује укупну вредност која се плаћа извршиоцу процеса оплемењивања у иностранству (члан 39. став 1. Закона) увећану за вредност материјала, компоненти, делова и сл. садржаних у добијеном производу или употребљених у процесу производње, а које је испоручио наручилац пасивног

оплемењивања - лице које је привремено извезло робу на оплемењивање (члан 46. став 1. тачка 2. алинеја 1. Царинског закона). Такође, у царинску вредност добијеног производа треба урачунати и друге трошкове из члана 46. Царинског закона уколико су настали, а нису урачунати у вредност робе.

Пример обрачуна увозних дажбина:

По ЈЦИ Ц6, пријављена је за стављање у слободан промет роба добијена у поступку пасивног оплемењивања, на основу вредности од 5.000,00 ЕУР, на паритету EXW Виџенса. На име трошкова допреме од Виџенсе до границе Србије под шифром V31 пријављен је износ од 20.000,00 динара, а на име трошкова од границе до првог одредишта у Србији под шифром V81 износ од 2.000,00 динара.

Према подацима из ЈЦИ Ц2 за репроматеријал од ког ће се израдити финални производ пријављена је вредност од 15.000,00 ЕУР.

Имајући у виду напред наведене податке о вредности привремено извезене робе у износу од 15.000 ЕУР, односно добијеног производа у износу од 20.000,00 ЕУР (15.000,00+5.000,00), важећи курс на дан подношења предметне ЈЦИ Ц6 (1 ЕУР =111,0000 динара), царинску стопу за добијени производ (20%) и царинску стопу за привремено извезени репроматеријал (10%), обрачун царине по одредби члана 178. Царинског закона био би следећи:

1. царина за добијени производ износи 448.000,00 динара (20.000,00 ЕУР x 111,00 динара + 20.000,00 динара x 20%);
2. царина за привремено извезену робу на оплемењивање износи 166.500,00 динара (15.000,00 ЕУР x 111,00 динара x 10%);
3. разлика обрачунате царине за добијени производ и робе извезене на оплемењивање износи 281.500,00 динара (448.000,00 -166.500,00).

У односу на наведени пример правилан начин попуњавања рубрика био би следећи:

Рубрика 22

Према Правилнику, у декларацији за поновни увоз робе после пасивног оплемењивања, у другу поделу рубрике 22 се уписује укупна вредност из фактуре која се састоји од вредности страног уграђеног материјала и вредности услуга, а у конкретном случају то је вредност услуге од 5.000,00 ЕУР.

Рубрика 42

Што се тиче попуњавања рубрике 42 важе иста правила као и за попуњавање рубрике 22.

Рубрика 44

Према Кодексу шифара уз Правилник, под XXIV (Приложене исправе и додатне информације), у рубрику 44 ЈЦИ уписују се шифра V31/20.000,00, шифра V81/2.000,00 и шифра V71 (пријављена вредност робе /у валути/ у поступку активног или пасивног оплемењивања), у конкретном случају то је 15.000,00 ЕУР.

Рубрика 46

У декларацији за поновни увоз производа добијених при пасивном оплемењивању у ову рубрику уписује се укупна вредност робе извезене ради пасивног оплемењивања, услуга и стране робе коришћене приликом производње, односно производних операција, као и други трошкови настали у иностранству. У датом примеру то је 2.240.000,00 динара ((15.000,00 ЕУР + 5.000 ЕУР) x 111,00 + 20.000,00 динара)

Рубрика 47

Шифра врсте дажбина	Царинска вредност	стопа	Износ дажбина у смислу члана 178. став 1 ЦЗ
01	575.000,00 (5.000,00 EUR x 111,00 + 20.000,00 динара)	Ова подела рубрике 47 се не попуњава	281.500,00

Такође, имајући у виду одредбу члана 20. Закона о ПДВ, према којој основицу за обрачун ПДВ у конкретном случају чини накнада коју је увозник платио или треба да плати за оплемењивање (5.000,00 ЕУР), износ обрачунате царине по ЈЦИ ЦБ (281.500,00 динара), трошкове из рубрике 44 под шифром V81 (2.000,00), пореска основица би била 838.500,00 динара [(5.000,00 x 111,00) + 281.500,00 + 2.000,00], а износ ПДВ (уз примену стопе ПДВ од 20%) 167.700,00 динара.

3.5. Трошкови оплемењивања као основица за обрачун делимичног ослобођења

Чланом 180. став 2. Царинског закона дато је овлашћење Влади да, изузетно од члана 178. овог Закона, пропише случајеве и посебне услове под којима се трошкови оплемењивања примењују као основица за обрачун царинског дуга при стављању робе у слободан промет након поступка пасивног оплемењивања.

Тако је одредбом члана 364. Уредбе прописано да царински орган одобрава делимично ослобођење од плаћања увозних дажбина, узимајући трошкове оплемењивања као основицу за обрачун дажбина, при чему се одредбе чл. 38.-57. Царинског закона сходно примењују при обрачуну тих трошкова, у које се не укључује вредност привремено извезене робе. У овом случају фактура инопошиљаоца (лица које је извршило дораду у иностранству) представља основицу за обрачун дажбина, уколико иста одговара трансакцијској вредности.

Царински орган неће прихватити да обрачуна делимично ослобођење од плаћања увозних дажбина узимајући трошкове оплемењивања као основицу за обрачун тих дажбина ако је привремено извезена роба, која не испуњава услове за стицање домаћег непреференцијалног порекла, претходно стављена у слободан промет уз стопу царине нула. Ово ограничење се неће применити на робу некомерцијалне природе.

Уколико декларант не поднесе захтев да се увозне дажбине обрачунавају у складу са чланом 364. Уредбе о царински дозвољеном поступању с робом или ако царински орган утврди да декларант не испуњава услове за обрачун дажбина у складу

са тим чланом, царински орган ће утврдити потпуно или делимично ослобођење од плаћања увозних дажбина у складу са чланом 178. Царинског закона.

Пример:

Предузеће "А" привремено извози на оплемењивање предузећу "Б" репроматеријал (РМ) од ког ће се израдити добијени производ (ДП).

При поновном увозу предузеће "А" подноси захтев за обрачун увозних дажбина у складу са чланом 364. Уредбе.

Вредност привремено извезене робе (РМ): 10.000,00 ЕУР;

Трошкови оплемењивања (фактурна вредност): 5.000,00 ЕУР;

Царинска стопа за ДП: 10%

Трошкови превоза и осигурања од предузећа "Б" до предузећа "А": 600,00 ЕУР (400,00 ЕУР од предузећа "Б" до границе + 200,00 ЕУР од границе до предузећа "А")

Важећи курс на дан подношења предметне ЈЦИ Цб (1 EUR = 111,00 динара)

Стопа ПДВ: 20%

Износ увозних дажбина:

Основица за обрачун увозних дажбина = Трошкови оплемењивања + посредни трошкови од предузећа "Б" до границе

$$5.000,00 + 400,00 = 5.400,00 \text{ ЕУР}$$

Царински дуг: $5.400,00 \text{ ЕУР} \times 111,00 \times 10\% = 59.940,00 \text{ дин}$

Попуњавање Рубрике 47:

Шифра врсте дажбина	Царинска вредност	стопа	Износ дажбина
01	599.400,00 (5.000,00 ЕУР + 400,00 ЕУР) x 111,00	10,00	

Обрачун ПДВ:

Пореска основица = (трошкови оплемењивања + посредни трошкови до границе) + посредни трошкови од границе до предузећа А + износ увозних дажбина

$$[(5.000,00 \text{ ЕУР} + 400,00 \text{ ЕУР}) + 200,00 \text{ ЕУР}] \times 111,00 + 59.940,00 \text{ дин} = 681.540,00 \text{ дин}$$

Износ ПДВ: $681.540,00 \times 20\% = 136.308,00 \text{ дин}$

3.6. Обрачун царинског дуга у другим ситуацијама

Ако би привремено извезена роба код стављања у слободан промет испуњавала услове за смањену или стопу царине нула због њене употребе у посебне сврхе, та стопа ће се применити за добијене производе, под условом да је роба у држави, у којој се одвијала прерада или последња радња прераде, била предмет радњи које су у складу с таквом употребом.

Ако је за добијене производе предвиђена примена мере преференцијалног режима у смислу члана 30. став 3. тач. 4) или 5) Закона и ако се таква мера примењује на робу чија је тарифна ознака иста као и тарифна ознака за привремено извезену робу, стопа царине на основу које се утврђује износ који треба одбити је стопа која би била примењена на привремено извезену робу ако би испуњавала услове за примену мере преференцијалног режима.

Ако је међународним споразумом предвиђено делимично или потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина за добијене производе, поступиће се у складу са тим споразумом.

4. ПОПРАВКА РОБЕ У ОКВИРУ ПОСТУПКА ПАСИВНОГ ОПЛЕМЕЊИВАЊА

Поступак пасивног оплемењивања се може одобрити ради поправке привремено извезене робе која се, након обављене поправке, поновно увози у Републику Србију. Пасивно оплемењивање у сврху поправке робе може се одобрити само ако је роба која се привремено извози подобна за поправку, односно ако се утврди да је могуће извршити поправку робе која се привремено извози. Ради наведеног, царински орган је дужан, из докумената приложених уз царинску декларацију Ц2, да провери да ли је могућа поправка робе која је декларисана за привремени извоз ради поправке. Из преписки корисника поступка пасивног оплемењивања и страног лица које ће обављати поправку (уговор, понуде, обавештење и сл.) мора бити видљиво да је могуће поправити робу која је предмет пасивног оплемењивања, у које сврхе, царински орган може затражити и додатне доказе. Царински орган неће одобрити поступак пасивног оплемењивања уколико утврди да се пасивно оплемењивање захтева у сврху побољшања техничких особина робе.

Одобрење за поступак пасивног оплемењивања ради поправке може се односити на поправку робе:

- а) привремено извезене, која ће бити поновно увезена,
- б) у систему стандардне замене, када се увози производ за замену у замену за извезену робу,
- ц) у систему стандардне замене, уз претходни увоз производа за замену.

Привремено извезена роба за коју је одобрен поступак пасивног оплемењивања ради поправке, независно од тога да ли се поправка обавља у систему стандардне замене или не, може бити стављена у слободан промет уз потпуно или делимично ослобађање од плаћања увозних дажбина, зависно од тога да ли је поправка обављена са или без плаћања.

4.1. Поправка привремено извезене робе која ће бити поновно увезена

Царинарница може одобрити поступак пасивног оплемењивања ради поправке робе које се привремено извози, и која се, након обављене поправке поновно увози у Републику Србију. Поправку робе могуће је одобрити, како је наведено, само ако царинарница из приложених исправа установи да је могућа поправка робе која се привремено извози у оквиру поступка пасивног оплемењивања.

4.1.1. Потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина код поправке робе

Када је сврха поступка пасивног оплемењивања поправка робе за привремени извоз, роба се након поправке може ставити у слободан промет уз потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина ако је роба поправљена бесплатно, било због уговорене или прописане обавезе која произилази из гаранције или због производне мане, уколико у време кад је предметна роба првобитно стављена у слободан промет производна мана није узета у обзир код утврђивања царинске вредности.

У сврху доказивања испуњености наведених услова, при поновном увозу и стављању у слободан промет робе која је била предметом поправке, корисник одобрења дужан је да приложи следеће документе:

а) исправу о гарантном року, изјаву или другу исправу на основу које се може утврдити да се ради о бесплатној поправци у гарантном року,

б) царинску декларацију и документацију приложену уз исту која се односи на првобитно стављање робе у слободан промет, ради провере да ли је у време стављања у слободан промет производна мана узета у обзир или не код утврђивања царинске вредности.

Потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина не примењује се у случајевима када је грешка утврђена (позната) у моменту када је роба која је у питању била први пут стављена у слободан промет и узета у обзир код утврђивања царинске вредности.

У случају стављања у слободан промет уз потпуно ослобођење од плаћања увозних дажбина, у царинској декларацији - Ц6 за стављање у слободан промет, у рубрику 36 (Повластица) потребно је уписати шифру "17910", док у рубрици "Б" треба да стоји напомена: "Бесплатна поправка - потпуно ослобађање".

4.1.2. Делимично ослобађање од плаћања увозних дажбина код поправке робе

Делимично ослобађање од плаћања увозних дажбина, где се код поправке робе трошкови производње (поправке) узимају као основица за обрачун увозних дажбина, може се одобрити за робу чија је поправка обављена уз накнаду.

Износ увозних дажбина утврђује се на основу елемената за обрачун који важе за добијене производе на дан прихватања декларације за стављање у слободан промет тих производа, при чему царинска вредност представља износ једнак висини трошкова поправке. У трошкове поправке урачунавају се сва плаћања (у новцу, роби или услугама) које врши или треба да изврши носилац одобрења у корист лица које обавља поправку, или посредна или непосредна плаћања као услов за обављање поправке привремено извезене робе (у обзир се узимају сви трошкови и издаци у складу са чланом 46. Закона) и ако су ти трошкови једино плаћање корисника одобрења, те на њих не утиче било какав облик повезаности носиоца одобрења и лица које је обавило поправку.

У наведеном случају у рубрику "Б" царинске декларације (Ц6) за стављање у слободан промет уписује се напомена: "Поправка уз накнаду".

4.2. Поправка робе у систему стандардне замене

4.2.1. Систем стандардне замене без претходног увоза

Примена система стандардне замене допушта да се, уместо добијеног производа, увезе други увозни производ (у даљем тексту: производ за замену). Ово је, на пример, ситуација када страни испоручилац одлучи да робу трајно задржи зато што није у стању да отклони грешке или зато што то није исплативо. Систем стандардне замене може се одобрити само у случајевима када се поступак пасивног оплемењивања односи на поправку домаће робе која није предмет посебних прописа донетих у оквиру пољопривредне политике. Производ за замену мора имати исту тарифну ознаку, исти квалитет и исте техничке карактеристике као привремено извезена роба када би на њој била обављена поправка.

Уколико је привремено извезена роба била коришћена пре извоза, производ за замену такође мора бити коришћен, а не нов производ, при чему царински орган може дозволити изузетке ако се производ за замену испоручује бесплатно на основу уговорене или законске гарантне обавезе или због производног недостатка робе.

Систем стандардне замене може се одобрити само кад је могуће проверити да производ за замену испуњава наведене услове из члана 182. Закона. Царински орган претходно проверава да ли су испуњени услови за примену система стандардне замене. Подносилац царинске декларације за коришћење овог система царинском органу мора доказати да размена није уговорена ради побољшања техничких карактеристика робе. У ту сврху, царински орган може проверити уговоре, рачуне и друге припадајуће исправе у вези са поправком, при чему посебно треба обратити пажњу на услове предвиђене у тим уговорима или рачунима, посебно услове плаћања. Из поднетих исправа (уговор, предрачун, кореспонденција између странака и др.) мора јасно произлазити да ће поправка бити обављена на начин да ће бити испоручен производ за замену који испуњава све прописане услове.

Одредбе које се примењују на добијене производе односе се и на производе за замену, осим одредаба наведених у члану 186. Закона, односно не примењују се одредбе члана 174. став 2. и члана 175. став 1. тачка 2) Закона.

Потпуно или делимично ослобађање од плаћања увозних дажбина код система стандардне замене без претходног увоза

Према члану 181. Закона, одредбе Закона које се примењују на добијене производе у поступку пасивног оплемењивања примењују се и на производе за замену. Сходно томе, у примени система стандардне замене, потпуно или делимично ослобађање од плаћања увозних дажбина утврђује се, у зависности од ситуације, сходно одредбама члана 178. или 179. Закона.

У примени система стандардне замене без претходног увоза царинском органу се подноси царинска декларација по којој се домаћа роба привремено извози (шифра поступка "21" у рубрици 37 декларације Ц2) а при допремању производа за замену се подноси царинска декларација за стављање у слободан промет производа за замену (шифре поступака "6121" у рубрици 37 декларације Ц6). У рубрици "Б" Ц2 и Ц6

царинске декларације треба уписати напомену: "Систем стандардне замене без претходног увоза".

Царински орган утврђује елементе за обрачун царинског дуга, те потпуно или делимично ослобађање од плаћања увозних дажбина. Потпуно или делимично ослобађање од плаћања увозних дажбина, утврђује се сходно члану 178. Закона, тако што се од износа увозних дажбина обрачунатих за производ за замену који се ставља у слободан промет одузме износ увозних дажбина који би се обрачунао истог дана за привремено извезену робу, када би се она увозила у Републику Србију из земље у којој је била предмет производних радњи или земље у којој је била последња радња.

Обрачун царинског дуга врши се на обрасцу из Прилога 4. овог Упутства и саставни је део царинске декларације Цб. Обрачун се саставља у два примерка, од којих један примерак, након његове контроле, царински орган враћа кориснику система стандардне замене без претходног увоза, а други примерак задржава уз царинску декларацију. Укупно обрачунати износ царинског дуга за плаћање уписује се у рубрику 47 царинске декларације на начин прописан Правилником.

Ако се производ за замену даје без накнаде било због уговорене или законске обавезе која произилази из гаранције или због грешке у производњи, потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина утврђује се у складу са чланом 179. Закона.

4.2.2. Систем стандардне замене уз претходни увоз

Царински орган може да одобри да се, под одређеним условима, производ за замену увезе пре него се извезе роба за коју је одобрен поступак. У овом случају се ради о претходном увозу производа за замену. Корисник овог система замене мора положити обезбеђење за намирење евентуалног царинског дуга за производ за замену, који би могао настати уколико домаћа роба за извоз не буде извезена у прописаном року.

Код система стандардне замене уз претходни увоз производа за замену, домаћа роба се мора извести у року два месеца од дана прихватања царинске декларације (Цб) за стављање у слободан промет производа за замену (који се и не враћа у Републику Србију, јер је уместо ње увезен производ за замену), а корисник овог система стандардне замене царинском органу мора пружити доказ о физичком иступу домаће робе из царинског подручја Републике Србије. Изузетно, на основу благовременог захтева корисника одобрења и када то оправдавају околности конкретног случаја, царински орган може продужити рок у примереним оквирима.

Потпуно или делимично ослобађање од увозних дажбина код система стандардне замене уз претходни увоз

Ако се примењује систем стандардне замене уз претходни увоз производа за замену, надлежном царинском органу корисник овог система подноси Цб царинску декларацију за стављање у слободан промет производа за замену (шифре поступака "6121" у рубрици 37). Уз декларацију се прилаже одобрење за поступак пасивног оплемењивања.

У тренутку стављања у слободан промет производа за замену, царински орган, по Цб царинској декларацији не врши ни обрачун ни наплату царинског дуга за производ за замену. За царински дуг који би могао настати у случају да се не испуни обавеза извоза домаће робе корисник поступка дужан је да положи обезбеђење, пошто у том случају царински дуг треба обрачунати на производ за замену као да се редовно

увози. Ради праћења извршења обавезе извоза домаће робе у одобреном року Ц6 царинска декларација се одлаже на посебно место.

Уколико је испуњена преузета обавеза извоза домаће робе од стране корисника поступка, тј. када је извоз домаће робе извршен (шифра поступка "21" у рубрици 37) у року од два месеца, односно у продуженом року који је царински орган одобрио на основу благовременог и оправданог захтева (уз подношење доказа о физичком иступу домаће робе из царинског подручја - оверен примерак 3 Ц2 декларације), након извршеног извоза царинарница утврђује потпуно или делимично ослобођење од плаћања царине за производе за замену.

Потпуно или делимично ослобађање од плаћања увозних дажбина, утврђује се сходно члану 178. Закона, тако што се од износа увозних дажбина обрачунатих за производ за замену који се ставља у слободан промет одузме износ увозних дажбина који би се обрачунао истог дана за привремено извезену робу, када би се она увозила у Републику Србију из земље у којој је била предмет производних радњи или земље у којој је била последња радња.

Ако се производ за замену даје без накнаде било због уговорене или законске обавезе која произилази из гаранције или због грешке у производњи, тада се потпуно ослобађање од плаћања увозних дажбина утврђује у складу са чланом 179. Закона.

Обрачун царинског дуга утврђује се решењем (у зависности од организације рада у царинарницама решење доноси царинска испостава или Одсек за царинско-управни поступак царинарнице). Поред тога у самој декларацији по којој су производи за замену стављени у слободан промет (Ц6) врши се измена података тако што се у рубрику 47 уписује обрачунати износ царинског дуга. Такође, царински орган ће, у рубрику "Б" Ц6 царинске декларације унети податке о броју и датуму Ц2 царинске декларације.

У рубрици "Б" Ц6 и Ц2 царинске декларације треба уписати напомену: "Систем стандардне замене уз претходни увоз".

Обрачун царинског дуга на производ за замену када није извезена домаћа роба

У случајевима у којима корисник система стандардне замене уз претходни увоз производа за замену не испуни преузету обавезу и домаћу робу не извезе у року од два месеца, односно у дужем одобреном року, настаје царински дуг стављањем у слободан промет производа за замену у складу са чланом 237. Закона. У том случају царински орган ће, за производ за замену стављен у слободан промет по Ц6 царинској декларацији, решењем утврдити целокупан износ царинског дуга за плаћање на основу елемената за обрачун утврђених за производ за замену у Ц6 царинској декларацији, те сходно томе изменити царинску декларацију Ц6. На обрачунати износ царинског дуга обрачунава се камата.

Сва досадашња објашњења везана за начин спровођења поступка пасивног оплемењивања која су у супротности са овим актом, престају да се примењују.

(Акт Управе царина 148-03-030-01-223/2012 од 27.11.2012.године)